

Haber Başlığı

Haberin içindeki en önemli unsur veya unsurları ortaya çıkaran, okuyucunun ilgisini habere çekmek üzere birkaç kelimedede haberi özetleyen bir haber sunum ögesidir. Bir haberin okurla ilk temas ettiği yer başlıktır. Başlıklar; kısa ve vurucu olmalı haberi anlatmalı. Yorum yapılmamalı.

✓ Başlıklar; haberi okutmak için okuyucuyu isteklendirmelidir, okuyucunun ilgi ve dikkatini çekmelidir, haber unsurlarını içermelidir, kısa ve anlaşılır olmalıdır. Haber metni ile çelişmemelidir, haberin özünden uzaklaşmamalıdır, abartılı olmamalıdır, çoklu okumaya ya da yanlış anlaşılmaya yol açmamalıdır. İmalı anlamlar içermemelidir, boş sözlerden kaçınılmalıdır, habere yorum getirmemelidir.

Örnek:

Muhabirin sorusu Gül'ü çok sinirlendirdi (Doğru)

O muhabir Gül'ü çıldırttı (Yanlış)

✓ Haber başlıkları büyük harflerle yazılmaz. Kitap konu başlığı biçiminde, her kelimenin ilk harfinin büyük şekilde yazıldığı haber başlıkları da doğru değildir. Başlıklar mutlaka imla kurallarına uyularak yazılır.

Örnek:

GÜNGÖREN PATLAMASI MAĞDURLARI İFTARDA BULUŞTU (Yanlış)

Güngören Patlaması Mağdurları İftarda Buluştu (Yanlış)

Güngören patlaması mağdurları iftarda buluştu (Doğru)

Başlıkta virgöl

Başlıkta kullanacağımız cümlede çok zorunlu haller dışında virgöl kullanılmamalı.

Örnek:

Erdoğan, Gül ve Davutoğlu ile görüştü (Doğru)

Kılıçdaroğlu, Bahçeli'nin elini sıkmadı (Yanlış)

Başbakan Erdoğan, Muğla'da (Yanlış)

Başlıkta iki nokta ve tırnak

Başlıkta konuşan kişinin ağzından iki nokta (:) kullanılarak bir cümleye yer verilmişse, bu cümle tırnak içine alınmaz. Ad ve soyadını yazdıktan sonra iki nokta (:) kullanabiliriz. Fakat iki noktadan sonra çift ya da tek tırnak (“, ‘) açılmamalı.

Örnek:

Başbakan Erdoğan: GAP'a öncelik vereceğiz (Doğru)

Başbakan Erdoğan: "GAP'a öncelik vereceğiz" (Yanlış)

✓ Başlıkta direkt ifade vereceksek, cümlenin bize ait olmadığını göstermek için mutlaka tırnak kullanmalıyız.

Örnek:

'Hülya Avşar yüzünden ülkeyi terk edeceğim' (Doğru)

Bütün maçlara 3 puan parolasıyla çıkıyoruz (Yanlış)

✓ Başlıkta bir kelimeye vurgu yapılacaksa, o kelimenin tek tırnak içine alınması daha etkili olur. Tırnak içine alınarak vurgu yapılacak ifade anlam bütünlüğü içermeli. Tırnak içine alınması gereken kelimeler kesinlikle büyük harf ile yazılmamalı.

Örnek:

Binlerce doktora 'kamuya dönüş' müjdesi (Doğru)

Binlerce doktora KAMUYA DÖNÜŞ müjdesi (Yanlış)

Binlerce doktora 'kamuya' dönüş müjdesi (Yanlış)

✓ Cümle içerisindeki alıntı ifadelerde, üçüncü kişiye ait aktarımlar söz konusu olduğunda ifadeler tek tırnak açılarak kullanılmalı.

Örnek:

Cumhurbaşkanı Demirel, "Ecevit'in hükümeti kurması imkansız görünüyor. Kendisi bana Yılmaz'ın 'Biz sana destek veririz' dediğini söyledi" şeklinde konuştu. (Doğru)

Cumhurbaşkanı Demirel, "Ecevit'in hükümeti kurması imkansız görünüyor. Kendisi bana Yılmaz'ın "Biz sana destek veririz" dediğini söyledi" şeklinde konuştu. (Yanlış)

Başlıkta soru ve ünlem

TDK'ya göre soru eki veya sözü içeren cümlelerin sonuna mutlaka soru işareti konulur. Aşağıdaki örnekte hem iki nokta kullanımı hem sıralı soru cümlesi hem de soru işareti kullanımı bulunmaktadır.

Örnek:

Kılıçdaroğlu: Sen bu vaadi verdin mi, vermedin mi? (Doğru)

Kılıçdaroğlu, sen bu vaadi verdin mi, vermedin mi (Yanlış)

✓ Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonuna konulan ünlem işareti, habercilikte daha çok ağızdan çıkan ifadenin sertliğini, kişinin kararlılığını vurgulamak için kullanılır. Ancak haberi ilgi çekici kılmak için belirsiz ifadelerden sonra ünlem işareti kullanılmamalıdır.

Örnek:

Fatih Terim: Yenilirsek kesin istifa edeceğim! (Doğru)

Şok olayda flaş gelişme! (Yanlış)

Haber Spotu

Spot, internet haberciliğinde değişkenlik gösteren haber unsurlarından birisidir. Ana sayfada haberin başlığı ve görseli ile birlikte okura gösterilen spotların okura merak duygusu katacak şekilde yazılması gerekir.

✓ Haber içindeki (okur başlığa tıkladıktan sonra görünecek olan) spot klasik 5N1K'ya uygun olarak kaleme alınmalıdır.

✓ Spot, uzun iki cümle ve 4 satırı geçmemeli ama bir satır uzunluğunda da olmamalı. Direkt tırnak içinde ifade kullanımından kaçınılmalı. Haberin tamamının özeti niteliğinde olmalı, haberin önem ve özelliğini ortaya koymalı.

✓ Spot, haber metni içinden özellikle ilk paragraftan alınıp kullanılmamalı, haberin bütünlüğü bozulmamalıdır. **En önemlisi, editör spotu kendi cümleleriyle haberin bir özeti halinde yazmalıdır.**

Örnek:

Türk Hava Yolları'nın Adana-İstanbul seferini gerçekleştirecek olan uçağa yapılan bomba ihbarı asılsız çıktı. İhbarı, vatani görevini yapmak üzere Bitlis'e giden ve uçağın saatini kaçırdığı belirtilen 21 yaşındaki gencin yaptığı tespit edildi. (Doğru)

Yanlış:

Çok önemli uyarı

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunca (BTK), "Tüketiciler için akıllı telefon güvenlik ipuçları"nı güncelledi. Buna göre, dünyada yaşanan teknolojik gelişmelere paralel olarak Türkiye'de de akıllı telefon kullanımında önemli orada artış oldu. 2009 yılında 7,1 milyon olan 3G abone sayısı, 2014 yılı üçüncü çeyrek verilerine göre 56,8 milyondan fazla kişiye ulaştı. Teknolojinin, insan hayatına önemli avantajlar sağlamanın yanında getirdiği risklere karşı da bilinçli tüketici olarak tedbir almak gerekiyor.

Haber Metni

Yazım Kuralları

Haber metinleri genelden başlar özele doğru gider. Genel giriş, flaş olan cümledir ki ilgiyi hemen çekmeye başlasın ve haberin devamına okuyucuyu bağlasın. Haberin girişini okuyan bir kişi, diğer paragrafları okumadığında o haberin içeriği hakkında bilgi sahibi olabilmelidir.

✓ **Haberin flaşı "Ne?" sorusunun cevabını içermelidir. Zira okur, olayın neden olduğundan önce ne olduğunu anlamak ister.**

Örnek:

Rekabet Kurulu, Turkcell'in Superonline'i satın alması işlemine izin verdi. (Doğru)

Rekabet Kurulu izin verdi. Turkcell Superonline'i satın alıyor. (Yanlış)

✓ Haber, olayların kronolojik sırasına göre değil, "haberdeki olguların önem sırasına" göre yazılır. **Ölü sayısı her zaman yaralı sayısından önce verilmelidir.**

Örnek:

Kayseri'nin Pınarbaşı ilçesinde yolcu otobüsünün devrilmesi sonucu 1 kişi öldü, 6 kişi yaralandı. (Doğru)

Kayseri'nin Pınarbaşı ilçesinde yolcu otobüsünün devrilmesi sonucu 6 kişi yaralanırken 1 kişi de öldü. (Yanlış)

✓ Haber cümlesinin en temel şartı 'anlaşılır' ve 'okunabilir' olmasıdır. Cümleler ve paragraflar kısa tutulmalı; haber metni ayrıntıya boğulmamalıdır. Her fikir bir cümle olmalı,

her cümlenin bir öznesi olmalı, gereksiz ve tekrar sözcüklere yer verilmemelidir. Kısa cümle, 14 kelimedenden oluşur. 20 kelimeyi aşan cümlelerin anlaşılma oranının azaldığı unutulmamalıdır. 24 kelimeyi aşan cümleler kurmamaya dikkat edilmelidir.

Örnek:

Doğa harikası Abant Tabiat Parkı, dün gece aralıklarla etkili olan kar yağışının ardından karla kaplandı. Abant'ı çevreleyen çam ormanlarının karla kaplı görüntüsü donan gölle birleşince, eşsiz bir manzara ortaya çıktı. (Doğru)

Daha önce eline hiç fırça almamış 60, 70 ve 80 yaşlarındaki huzurevi sakinlerinin; çizgi ve renkleri kendi iç dünyalarına, özlemlerine göre yorumladıkları; resim yaparken çok mutlu olduklarını, hala üretiyor olmanın sevincini duyduklarını belirttikleri sergi görülmeye değer. (Yanlış)

✓ Haberde 5N1K kuralına uymalıdır:

NE: Konuyu verir

NEDEN: Amacı verir

NASIL: Yöntemi belirler

NEREDE: Mekan ve yer kavramlarını verir

NE ZAMAN: Süreç kavramlarını verir

KİM: İlgili ve sorumlu kişileri belirler

Örnek:

23 yaşındaki Amerikalı J.S. Çarşamba gecesini özel otosuyla St. Moritz yakınlarında geçirdiği kaza sonucu yaşamını yitirdi. Polis yaptığı açıklamaya göre, sol virajı çok açıktan almaya çalışırken sağdaki bankete düştüğünde J.S, Champfer istikametine doğru yol almaktaydı. Direksiyonu düzelttikten hemen sonra aracı kaymaya başladı ve hızla bir duvara çarptı.

Bu örnek haberde, 5N1K soruları yanıtlanmıştır.

KİM: Amerikalı J.S

NEREDE: St. Moritz yakınlarında

NE ZAMAN: Çarşamba gecesini

NASIL: Sol virajı çok açıktan almaya çalışırken

NEDEN: Arabası kaydığı için

NE OLDU: Yaşamını yitirdi

✓ Haber metinlerinde zaman çok değiştirilmemeli, zamanlar arasında gezinilmemelidir. Bir cümlede di'li geçmiş zaman, diğerinde miş'li geçmiş zaman ifadeleri bulunmamalıdır. Günümüz gazeteciliğinde haberin zamanı, 'di'li geçmiş' zamandır. Yani 'hikaye etme' esasına dayanır. Haber dili, 'di'li geçmiş', 'şimdiki zaman' ve 'gelecek zaman' çerçevesinde gelişir.

Örnek:

Mehmet Mesut, okuma yazmayı kendi çabalarıyla öğrendi. Ailesi başlarda onun çizimlerinin diğer çocukların resimlerinden farklı olduğunu anlamadı. Mehmet'in arkadaşları ise onu süreç boyunca destekledi. (Doğru)

Mehmet Mesut, okuma yazmayı kendi çabalarıyla öğrendi. Ailesi başlarda onun çizimlerinin diğer çocukların resimlerinden farklı olduğunu anlamadılar. Mehmet'in arkadaşları onu destekliyor. (Yanlış)

✓ Bir haberde yer alan cümlelerde geçen fiiller bütünlük aından birbirini tamamlamalıdır. Akıcılığı bozmamak için haber fiillerinin (söyledi, açıkladı, dedi, anlattı, ifade etti, belirtti vb.) kullanımına özen gösterilmelidir. Aynı fiilleri birbirini takip eden cümlelerde kullanmak okuyucuyu sıkar. "Belirtti" ile biten cümleden sonra devam eden cümle "belirtti" ile bitmemeli. Aynı şekilde, haberde bir tırnak "dedi" ile bitmişse, hemen sonraki tırnak "dedi" ile bitmemeli. Her defasında farklı fiiller tercih edilmeli.

Örnek:

2014 yılında İstanbul'daki tapu müdürlüklerinde 1 milyon 250 bin kayıtlı işlem yapıldığını belirten Sedat Cömertoğlu, "Türkiye'de bir yılda yapılan 7 milyon tapu ve kadastro işleminin üçte biri İstanbul'da yapılıyor" diye konuştu. (Doğru)

2014 yılında İstanbul'daki tapu müdürlüklerinde 1 milyon 250 bin kayıtlı işlem yapıldı diyen Sedat Cömertoğlu, "Türkiye'de bir yılda yapılan 7 milyon tapu ve kadastro işleminin üçte biri İstanbul'da yapılıyor" dedi. (Yanlış)

✓ Kısaltmalar ile unvanların, haberde ilk anıldığı yerde bir kez açık yazılması önemlidir. "Başbakan Davutoğlu" yerine ilk kez yazılıyorsa "**Başbakan Ahmet Davutoğlu**" yazılması

gerekir. Daha sonra ise "**Başbakan Davutoğlu**", "**Davutoğlu**", "**Başbakan**" şeklinde yazılabilir.

Örnek:

İnsani Yardım Vakfı (İHH), yetimler için "Yetim Dayanışma Günleri" isimli bir organizasyona imza atıyor. (Doğru)

İHH, yetimler için "Yetim Dayanışma Günleri" isimli bir organizasyona imza atıyor. (Yanlış)

✓ "İktibas-alıntı" yönteminde, haber kaynağının konuşmasının "en önemli", "özgün" ve "çarpıcı" cümleleri, tırnak içinde "aynen" verilir. Haberde adı geçen kişinin renkli deyişleri, sıra dışı nitelme ve benzetmeleri için tırnak açılmalıdır.

Örnek:

Geçmişten esinlenerek tasarlanan parçaların büyük ilgi gördüğünü dile getiren Gözen, "Bizde Osmanlı, Avrupa'da Rönesans moda" diyor. (Doğru)

Geçmişten esinlenerek tasarlanan parçaların büyük ilgi gördüğünü dile getiren Gözen, bizde Osmanlı Avrupa'da Rönesans moda diyor. (Yanlış)

✓ Rakamlar okuyucuyu rahatsız edebilir. Haberi rakama boğmaktan mümkün olduğunca kaçınmak gerekir. Özellikle haberin girişinde direkt rakamla başlanmaz.

Örnek:

Yılın ilk üç ayındaki ihracat 6,6 milyar TL'yi buldu. (Doğru)

Yılın ilk üç ayındaki ihracat 6.587.460 TL'yi buldu. (Yanlış)

✓ Bir sel afetinde 2 bin 800 kişi evsiz kalmışsa, haberin girişinde "...sel nedeniyle yaklaşık 3 bin kişi evsiz kaldı." dindikten sonra, resmi rakam bir yetkilinin açıklamasının içinde verilmelidir.

Örnek:

Afganistan'ın güneyinde meydana gelen sel felaketinde yaklaşık 3 bin kişi evsiz kaldı. (Doğru)

Afganistan'ın güneyinde meydana gelen sel felaketinde 2.800 kişi evsiz kaldı. (Yanlış)

Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

✓ Haberde kullanılan tarih bulunan yıl içindeyse yıl rakamı haberde yer almaz:

1 Mayıs Perşembe günü gerçekleşen oturum verimli geçti. (Doğru)

1 Mayıs 2015 Perşembe günü gerçekleşen oturum verimli geçti. (Yanlış)

✓ Haberde kullanılan tarih başka bir yıl içindeyse, yıl rakamı verilmelidir:

Bina, 10 Ocak 1996 tarihinde açılmıştı. (Doğru)

Bina, 10 Ocak tarihinde açılmıştı. (Yanlış)

✓ Önlerinde rakam bulunmamasına rağmen belirli bir gün ve ayı bildiren gün ve ay adları büyük harfle yazılır.

Geçtiğimiz Haziran ayında rekor miktarda üretim gerçekleşmişti. (Doğru)

Geçtiğimiz haziran ayında rekor miktarda üretim gerçekleşmişti. (Yanlış)

✓ Önlerinde rakam bulunan ay ve gün adları büyük harfle yazılır. Belirli bir gün ve ayı bildiren gün ve ay adları da aynı şekilde yazılır.

15 Ocak Cuma günü büyük bir toplantı gerçekleştirilecek. (Doğru)

15 ocak cuma günü büyük bir toplantı gerçekleştirilecek. (Yanlış)

✓ Sıfır (0) ve bir (1) yazıyla yazılır: 2'den 999'a kadar olan sayılar ise rakamla yazılır.

Değer kaybı sıfır olarak açıklandı. (Doğru)

Değer kaybı 0 olarak açıklandı. (Yanlış)

Altın piyasasında 7 işlemde bir milyon liralık işlem hacmi gerçekleşti. (Doğru)

Altın piyasasında yedi işlemde bir milyon liralık işlem hacmi gerçekleşti. (Yanlış)

✓ Genelde iki ve üç haneli sayılar rakamla, üç ve daha fazla haneli sayılar yerine göre hem yazıyla hem rakamla yazılabilir.

Olayda 63 kişi öldü. (Doğru)

Olayda almış üç kişi öldü. (Yanlış)

Sel felaketinde 2 bin 500 hektar alan zarar gördü. (Doğru)

Sel felaketinde iki bin 500 hektar alan zarar gördü. (Yanlış)

✓ Sayılar eğer rakamlarla yazılacaksa; sağdan sola doğru her üç rakamdan önce bir nokta konulur.

3.456.829 (Doğru)

3456.829 (Yanlış)

✓ Yüzdeler yazı ve rakamla gösterilir.

Geçtiğimiz yıl ihracat yüzde 50 oranında arttı. (Doğru)

Geçtiğimiz yıl ihracat % 50 oranında arttı. (Yanlış)

✓ Isı değerleri rakamla, derece ifadesi yazıyla belirtilir:

Günün en yüksek sıcaklığı 22 derece olarak gerçekleşti. (Doğru)

Günün en yüksek sıcaklığı 22° olarak gerçekleşti. (Yanlış)

✓ Sayıların yazılışında, kesirleri ayırmak için virgöl kullanılır. Nokta kullanılmaz.

Enflasyon bu yıl toptan eşya fiyatlarında yüzde 79,5, tüketici fiyatlarında ise yüzde 85,4 olarak gerçekleşti. (Doğru)

Enflasyon bu yıl toptan eşya fiyatlarında yüzde 79.5, tüketici fiyatlarında ise yüzde 85.4 olarak gerçekleşti. (Yanlış)

✓ Para birimleri büyük harfle başlamaz:

Döviz piyasasında euro değer kaybetti. (Doğru)

Döviz piyasasında Euro değer kaybetti. (Yanlış)

✓ Ancak ülke isimleri ile birleşince ilk harfler de büyür:

ABD Doları değer kazanıyor. (Doğru)

ABD doları değer kazanıyor. (Yanlış)

✓ Haberlerde saat yazılırken saat ile dakika arasına nokta (.) konulur. İki nokta üst üste (:) işareti yanlış kullanımdır:

Görüşme saat 14.00'te gerçekleşecek. (Doğru)

Görüşme saat 14:00'te gerçekleşecek. (Yanlış)

✓ Üleştirme sayıları rakamla değil yazıyla belirtilir:

Katılımcılar, ikişerli gruplar şeklinde alana alındı. (Doğru)

Katılımcılar, 2'şerli gruplar şeklinde alana alındı. (Yanlış)

✓ Eşyaların, binaların, ağaçların eskilik derecesi yazıyla yazılır.

Kırk yıllık bina yıkıldı. (Doğru)

40 yıllık bina yıkıldı. (Yanlış)

✓ Ölümlü haberlerde ölen kişilerin yaşları, ismin yanına parantez açılarak yazılır.

Yolculardan Yusuf Kılıç (30) olay yerinde öldü. (Doğru)

Yolculardan Yusuf Kılıç- 30- olarak yerinde öldü. (Yanlış)

Ara Başlık

Haberde okurun dikkatinin dağılmaması için ara başlıklara yer verilmelidir. Ara başlık, konu değişikliğinin olduğu paragraflara geçilirken konulur ve uzun metinleri daha okunaklı hale getirir.

✓ Ara başlıklar büyük harflerle yazılmamalı.

✓ Çok özel durumlar dışında ayrı bir renk verilmemeli.

✓ Ara başlıkta kullanılacak kelimelerin başlıkta olmamasına özen gösterilmeli.

✓ Ara başlıklardan önce "Enter" tuşuna basarak yukarıdaki metin ile arasında bir satır boşluk bırakılmalı.

Flaş Haber

Flaş'tan maksat, 'ön bir haber'le okurlara önemli bir gelişme olduğunu bildirmektir. Siyasi cinayetler, afetler, uçak, gemi ve tren kazaları, çok ölümlü trafik kazaları, uçak kaçırma, ülkeler arası kriz, tanınmış bir kişinin ölümü, ünlüleri hedef alan saldırı ve suikast girişimleri,

orman yangınları, terör saldırıları, rehin alma ve ülke gündemini ilgilendiren önemli konular "flaş" olarak verilmelidir.

- ✓ Yazılacak flaş haber, bir cümleyi geçmeyecek büyüklükte olmalıdır.
- ✓ 10 dakika içinde elde edilen ilk bilgilerle kısa bir haber metni hazırlanmalıdır.
- ✓ Haberin bütün yeni unsurlarını içeren doyurucu bir versiyonu da en fazla 40 dakika içinde yayına verilmiş olmalıdır.
- ✓ Bazen her yeni bilgi flaş haber özelliğini taşıyabilir, bir olaydan sadece bir kez flaş haber geçilir diye bir sınırlama yoktur.

Örnek:

- Trabzon'da yolcu uçağı düştü. (Flaş 1)
- Trabzon'da düşen uçağı arama çalışmaları yapan ekip kötü hava koşulları nedeniyle aramayı durdurdu. (Flaş 2)

Fotoğraflar ve Görüntüler

Haberi etkin kılan en önemli görsel öge fotoğraftır. Duygulandıran, bir çağrışım oluşturan, kendine baktıran, tedirgin eden, düşündüren, akılları karıştıran, soru sorduran ve inandırıcı olan bir fotoğraf; bildirir, öğretir, açıklar, etkiler, saklar ve tarihe tanıklık eder.

Fotoğraf, satırlarca yazılan haberi tek karede anlatabilir.

- ✓ Yayına alınan haberle, çekilen/kullanılan fotoğraf arasında uyum sağlanmalıdır.
- ✓ Devlet adamlarının kritik açıklamalarında gülümseyen hallerinin fotoğrafları kullanılmamalıdır. Fotoğraf; açıklamanın ciddiyetini ya da doğallığını yansıtmalıdır.
- ✓ Kare içine alınan objelerin kesim yerlerine (kadroajlama) dikkat edilmelidir. Şartlar ne olursa olsun, bayrak, heykel, tablo gibi objeler asla kesilmez. Fotoğraf karesi içinde tamamı görünür ya da hiç görünmez.
- ✓ Düşük çözünürlüklü fotoğraflar kullanılmamalıdır.
- ✓ Fotoğraflar için öncelikli kaynağımız abone olduğumuz ajanslardır.
- ✓ Arama motorları en son başvuru kaynağı olmalıdır ve bu durumlarda da çözünürlüğü yüksek ve de telif sorunu çıkarmayacak fotoğraflar tercih edilmemelidir.
- ✓ Özellikle yabancı ajanslar ve ünlü fotoğrafçıların imzalı eserlerini kullanmaktan kaçınılmalıdır.

- ✓ Sosyal medyadan fotoğraf kullanımı yapılacaksa, fotoğraf herkese açık olan bir hesaptan alınmalı ve mutlaka kaynak belirtilmelidir.
- ✓ Fotoğrafın ajanslardan geç gelmesi durumunda ise habere uygun arşiv ya da tematik fotoğraflar kullanılmalı, fotoğraf daha sonra da güncellenmelidir.
- ✓ Eğer fotoğraf yok, sadece kamera kaydı varsa, uygun bir ekran görüntüsü ile habere görsel takviye yapılmalıdır.
- ✓ Müstehcen ve kadın teşhirciliği yapılan fotoğraflar kesinlikle kullanılmamalıdır.
- ✓ Patlama, silahlı çatışma ve terör saldırısı gibi olay yerlerinde çekilen fotoğraflarda kanlı, ağır yaralı, kopmuş uzuvların görüntüleri kesinlikle açık olarak kullanılmaz. Bu tip görseller buzlama yöntemi sansürlenerek yayınlanmalıdır.
- ✓ 18 yaşından küçük çocukların fotoğrafları kesinlikle gözleri buzlanarak girilmelidir.
- ✓ Suçu ispatlanmamış, henüz yargılanma aşamasında olan zanlıların fotoğrafları da gözleri buzlanarak girilmelidir.
- ✓ Tecavüz ve tacize uğramış kadın, erkek ve çocukların yüzleri ise tamamen buzlanmalıdır.
- ✓ Marka ve ürün reklamına neden olacak fotoğraflar ve dolaylı reklam yapılan fotoğraflar da ya kırılarak ya da buzlanarak kullanılmalıdır.

Fotoğraf Altı Spotu

- ✓ Haber yazılırken '5N1K' kuralına nasıl uyulması gerekiyorsa fotoğraf altyazısını yazarken de bu kurala uyulması gerekir.
- ✓ Fotoğraf altlarında kesinlikle yorum yapılmamalı ve haberde geçen satırlar direkt alınıp yapıştırılmamalıdır.
- ✓ Kaza, ölüm gibi olaylarda, biri yakalandığında veya biri ödül aldığı anda, fotoğraf karesinde birden çok kişi varsa haberde adı geçen asıl kişilerin isimleri ve konumları "sağda, solda, ortada" şeklinde mutlaka belirtilmelidir.
- ✓ Fotoğraf ve görüntünün güncel olup olmadığı açık biçimde belirtilmeli, canlandırma görüntülerde de bu, izleyicinin fark edebileceği biçimde ifade edilmelidir.

Kaynak Belirtilmesi

- ✓ Kendi ürettiğimiz ve abonesi olduğumuz ajansların dışındaki başka bir gazete, tv kanalı, internet haber sitesi ve bloktan alınan haber ve metinler ile sosyal medya açıklamalarının kaynakları mutlaka belirtilmelidir.
- ✓ Alıntılanan haber asla birebir kopyalanmamalıdır.
- ✓ Spot ve giriş, alıntılanan habere uygun olarak editör tarafından yeniden yazılmalıdır.
- ✓ Ardından da kaynak, haber metninin içinde belirtilmelidir. Örnek: “Milliyet gazetesinde yer alan habere göre”.
- ✓ Habere asla kaynak belirterek başlanmamalıdır.
- ✓ Kaynak belirtimi haber sonunda parantez içinde verilmemelidir. Örnek: (Kaynak: Vatan).
- ✓ Haber iki ya da daha fazla ajanstan derlenerek alınmış ise kaynak belirtme bölümünden çoklu seçim ile tüm ajanslar işaretlenmelidir.
- ✓ Haber, iki ayrı gazete ya da TV’den derlenmişse, alıntılanan bölümlerinde kaynakların adı geçirilmeli. Özellikle ulusal ve dış basın derlemelerinde bu yöntem mutlaka kullanılmalıdır.
- ✓ Yeni Şafak gazetesi, yenisafak.com ve de TVNET, Derin Tarih, Lokma, Nihayet ve Albayrak Grubuna bağlı yayın organlarının ürettiği haberlerde mutlaka muhabir imzası kullanılmalıdır.
- ✓ Abonesi olmadığımız ANKA, Cihan ve yerli haber ajanslar ile uluslararası ajansların; haber, fotoğraf ve videoları hiçbir şekilde kullanılmamalıdır.

Etiket Kullanımı

Tüm haberler için etkin bir arama motoru optimizasyonu yani SEO çalışması yapılmalıdır. Haberin başlığı SEO’ya uygun olmalıdır. Yani başlığın ilginç ve diğer sitelerdeki ilgili makalelerin başlıklarından farklı olması gerekir.

- ✓ Başlıklar aşırı uzun olmamalı. En önemlisi arama motorlarında öne çıkmak istediğiniz kelimeler başlık içerisinde yer almalı.
- ✓ Ara başlıklar arama motorlarının dikkatini daha fazla çekeceği için hedeflediğiniz anahtar kelimeler ara başlıklara yedirilmeli.
- ✓ SEO’ya uygun makale yazımında 200 kelime için 4 ila 5 etiket kullanmanız gerekmektedir. Makaleniz uzadıkça bu sayı da artacaktır.

- ✓ Son yıllarda Google görsel aramalar arttı. Bu nedenle resimlerde resim altı yazıları kullanmaya önem verilmeli.
- ✓ Haber metninde mutlaka konuyla ilgili diğer haberlere site içi link verilmeli.
- ✓ Haber yazarken SEO açısından içeriğin özgün olması gerekmektedir. Zaman yok ise en azından alınan haberin “Başlık, Spot ve Giriş cümlesi” mutlaka değiştirilmelidir.
- ✓ Arama motorları için temel olan özgün içeriktir. Çünkü aynı içerik birçok sitede aynen yer aldığına birçok sitenin arasından sıyrılıp sitenizin sıralamaya girmesi zorlaşmaktadır.
- ✓ Anahtar kelimeleri yazarken özel arama terimleri girilmelidir. Kullanıcıların arama motorunda arayabileceği terimler başlığa serpiştirilmelidir.

Örnek:

Arsenal-Galatasaray maçı bu akşam. (Doğru)

O takım bu gece kiminle maç yapacak? (Yanlış)

- ✓ Yukarıdaki cümlede olduğu gibi belirsiz başlıklar siteye giren kullanıcı için tıklanılabilir olabilir, fakat arama motorları açısından olumsuz bir durumdur. Arama motoru başlıklardan arama yapmaya başlar, başlıkta anahtar kelimeler var ise sıralamaya alır. Ardından diğer kısımları kontrol etmeye başlar.
- ✓ Başlık ve spotta anahtar kelimeler yer aldığına kelime yoğunluğu artacağından sıralamada daha öne çıkma ihtimali artar. Anahtar kelimelerin başlıkta 1, spotta 1-2 kez kullanılması yeterli olur.
- ✓ Anahtar kelimeler mümkün olduğunca cümlelerin baş tarafına yakın olacak şekilde kullanılmalı.
- ✓ Haber detayında anahtar kelimeler en az 6-7 kez kullanılabilir. Fakat bu kelime dizilimlerinin art arda olmaması gerekiyor. Sıralı şekilde sürekli aynı kelimeleri çevirmek manipülasyon olarak algılanır ve spam cezası alma sebebidir. Eğer anahtar kelimeler uygun şekilde yerleştirilirse yazının akışında da büyük bir problem olmayabilir. Anahtar kelimeler detay içine serpiştirilmelidir. Anahtar kelime yoğunluğu en az yüzde 6 olmalıdır.
- ✓ Haber detayı mümkün olduğu kadar resim, fotoğraf veya videolarla desteklenmelidir.
- ✓ İçeriği zenginleştirilmiş haberler arama motorları açısından kısa bilgiler verenlere göre daha değerli görülür.
- ✓ Bağlantılı haberler varsa onlara link verilmesi de ayrıca arama motorlarının açısından içeriğin daha değerli olarak algılanmasına sebep olur.

✓ Başlık önceden girilmiş bir başlığa aynen benzememeli. Ek kelimeler ve cümleciklerle başlık farklılaştırılmalıdır.

Örnek:

Galatasaray Beşiktaş derbisi hangi kanalda saat kaçta? Lider kim olacak? (Doğru)

Galatasaray Beşiktaş derbisi hangi kanalda saat kaçta? (Yanlış)

Link Kullanımı

Haber içinde farklı site ve kaynaklara link verme (yönlendirme) yapmamız gereken durumlarda, uymamız gereken bir takım kurallar var.

Haberlerle birlikte kullanılması gereken PDF dosyası, uzun Word eklentisi, infografik ve de ilişkili haberlere link verme yöntemiyle yönlendirme yapabiliriz.

✓ Veri tabanımıza girdiğimiz haberle ilgili eski haberler varsa, sayfanın sonunda uygun ve yönlendirici bir başlık ile link verilmelidir.

✓ Vereceğimiz link okuru sayfadan çıkarmamalı ve link başka bir sekmede açılmalı. Editör panelden link verirken bu seçeneği işaretlemelidir.

Sakıncalı İfadeler

Başlık ve haber metinlerinde; argo, müstehcen, amiyane tabirler ile mekanlara kutsallık katan (mabet gibi) ifadeler ve galiz küfürler kesinlikle kullanılmamalıdır.

Örnekler;

Seksi manken, yakışıklı oyuncu, futbol mabedi, lafi koydu, doksana çaktı..

Manşet Politikası

Manşet, yenisafak.com'un okurlarıyla ilk temas alanıdır. Sitenin haber politikası manşetlerden belli olur. Ayrıca okunma yoğunluğunu da manşetler belirler. Manşet politikası sadece yenisafak.com'a özgüdür. Diğer site ve ajansların manşet politikası bizim için bağlayıcı değildir.

✓ Manşetler tek düze ve birbirine benzer olmamalı, haber çeşitliliği zengin olmalı.

- ✓ Siyasi cinayetler, afetler, uçak, gemi ve tren kazaları, çok ölümlü trafik kazaları, uçak kaçırma, ülkeler arası kriz, tanınmış bir kişinin ölümü, ünlüleri hedef alan saldırı ve suikast girişimleri, orman yangınları, terör saldırıları, rehin alma, ülke gündemini ilgilendiren sıcak gelişmeler flaş olarak verilirken aynı anda manşete de konulmalı.
- ✓ Çok önemli gelişmeler mutlaka birinci manşet olmalı. Önemli gelişmelerin detaylarından da iki ya da daha fazla manşet çıkarılabilir. (Büyük bir patlamanın ilk görüntüleri, olayla ilgili resmi açıklama, görgü tanığı ifadeleri gibi..)
- ✓ Editörler manşete alacakları haberleri, yayın müdürü veya manşetten sorumlu editöre danışarak belirlemeli.
- ✓ Maksimum 45 dakikada bir mutlaka yeni manşet atılmalı. Çok önemli bir olay yoksa bu sürede birinci manşet de değiştirilmeli.
- ✓ Çok önemli bir olay yoksa üst üste manşet de atılmamalı. (5 dakika içinde iki manşet gibi.)
- ✓ Ayrıntıları gelecek olan ve detayları henüz netleşmemiş manşet haberlere ilişkin yeni bilgi araştırılıp haber mutlaka güncellenmeli.
- ✓ Manşete alınan ve ayrıntıları beklenen habere ait yeni bilgileri ajans geçmese de, olay yerinden yayın yapan televizyon kanalları ya da muhabirlerin açıklamalarından faydalanılmalı.
- ✓ Haberin iç başlığı ile manşet başlığı mümkünse farklı ve okuru yanıltmadan merak ettirici olmalı.
- ✓ Manşette kullanılacak fotoğraf, başlık ve haberle mutlaka uyumlu olmalı.
- ✓ Manşette kesinlikle tashih hatası yapılmamalı.
- ✓ Başlık ve spottaki ifadeler mutlaka farklı olmalı.
- ✓ Çok tanınmış birinin fotoğrafı kullanılacaksa başlıkta adı geçmemeli. (“Erdoğan çok sert konuştu” yerine “Çok sert konuştu” başlığı kullanılmalı.)
- ✓ Manşetteki başlıklar çok zorunlu haller dışında 6 kelimeyi geçmemeli.

Video Yüklenmesi

Videolar iki ayrı şekilde değerlendirilir. Birincisi; başlı başına haber olan video, ikincisi; haberin detayı olarak, habere dahil edilen video.

- ✓ Hatırlatma amaçlı arşiv görüntüsü haricinde eski videolar kullanılmamalıdır.

- ✓ 4/3 oranlarındaki videolar, bozulmamak şartıyla 640/480'e çekilmelidir.
- ✓ Televizyon kanallarından alınan videolara TVNET logosu basılmamalıdır.
- ✓ Cep telefonlarıyla dikey çekilen görüntülerin kenarlarındaki siyah boşluklar, videoyla doldurulup blur atılmalıdır.
- ✓ Ajanslardan gelen görüntülerde gereksiz yerler ayıklanıp videolar daha sade ve kısa hale getirilmelidir.
- ✓ 30 Saniyenin altındaki videolarda tekrarlara yer verilerek, içeriğe göre slow motion gibi tekniklerle video 30 saniyenin üzerine çıkarılmalıdır.
- ✓ Haber olacak videolarda mutlaka haber metni standartlarında açıklamalar yer almalıdır.
- ✓ Video altına yazılacak spot, 80 kelime de ya da 700 karakteri (boşluklu) geçmemelidir.
- ✓ Önemli projelerin açılışları, temel atma törenleri, inşaat çalışmalarının seyri mutlaka video haber olarak yayınlanmalıdır.
- ✓ Doğal afet, patlama, terör saldırısı gibi flaş gelişmelerin ilk görüntüleri mutlaka video olarak yayınlanmalı. İlgili haberlerin içine ayrı ayrı eklenmelidir.
- ✓ Videolar belli bir kalitede olmalı. Bir futbol maçından çekilmiş görüntü var ise kaleye giden futbol topu görünür kalitede olmalıdır.

Foto Galeri Hazırlanması

Foto galeriler de tıpkı video gibi iki ayrı şekilde değerlendirilir. Birincisi; başlı başına haber olan foto galeri. İkincisi; haberin detayı olarak, habere dahil edilen foto galeri.

- ✓ Siteye galeri olarak yüklenecek fotoğrafların ölçüsü en az 640x640 ölçülerinde olmalıdır.
- ✓ Eğer fotoğraf düşük kaliteli ise ve 640 ebatında büyütüldüğünde görselliği bozuluyorsa, 640x640 ölçülerindeki, rengi ve konsepti daha önceden belirlenen bir zeminin üzerine konularak yüklenmeye hazır hale getirilmeli. Bu uygulama özellikle sosyal medya alıntıları ile hazırlanan galerilerde kullanılmalıdır.
- ✓ Başlı başına haber olacak foto galeriler en az 4 fotoğraftan oluşmalıdır.
- ✓ Haber olacak foto galerilerde mutlaka, haber metni standartlarında fotoğraf altı açıklamalar yer almalıdır.

- ✓ Foto galeri haberleri fazla tıklanma amacı ile gereksiz yere uzatılmamalı. Galerinin metni bağlamından kopacak şekilde cümle cümle ayrılmamalıdır.
- ✓ Fotoğraf altına yazılacak metin, 50 kelime de ya da 400 karakteri (boşluklu) geçmemelidir.
- ✓ Önemli projelerin açılışları, temel atma törenleri, inşaat çalışmalarının seyri mutlaka foto galeri olarak da yayınlanmalıdır.
- ✓ Doğal afet, patlama, terör saldırısı gibi flaş gelişmelerin ilk görüntüleri mutlaka foto galeri olarak yayınlanmalı. İlgili haberlerin içine ayrı ayrı eklenmelidir.
- ✓ Milli maçların (futbol, basketbol) Avrupa kupalarında oynayan Türk takımlarının, 4 büyükler olarak tanımlanan Beşiktaş, Fenerbahçe, Galatasaray ve Trabzonspor'un lig maçları ve kendi aralarında oynadıkları maçların, maç öncesi, maç esnası ve maç sonrası ajanslardan servis edilen fotoğrafları mutlaka ilgili habere galeri olarak eklenmelidir.
- ✓ Aynı şekilde diğer (amatör) spor branşlarındaki tarihi başarılar, Avrupa zaferlerinin fotoğrafları da habere galeri olarak eklenmelidir.

Köşe Yazısı Girişi

Köşe yazıları; gazete ve internet sitesi yazarları olarak ikiye ayrılır. Gazete yazarları; ana gazete, hafta sonu eki ve yorum sayfası yazarları olarak üçe ayrılır. İnternet sitesi yazarları, internet köşe yazarı ve internet yorum sayfası yazarı olarak ikiye ayrılır. Bu tanımlar editör için sadece kategori tayininde önem arz etmektedir.

Tüm bu yazarların yazıları aşağıdaki kıstaslara göre siteye yüklenmelidir:

- ✓ Gazete yazarlarının yazıları, baskıya giden ve matbuya girilmiş haliyle kopyalanarak siteye yüklenir. Yazar eğer '**bold**'lama yaptıysa ve gazetede de bu şekilde yayınlandıysa, internet sitesinde de birebir aynı '**bold**'lama yapılması gerekir.
- ✓ Gazete yazarlarının yazıları, gazete baskıya gittikten sonra siteye aktarılmalıdır. Son anda yapılan değişiklikler açısından bu kural çok önemli.
- ✓ İnternet yazıları da, eğer yazarı tarafından '**bold**'lama yapılmış şekilde gönderildiyse, aynı şekilde siteye aktarılmalıdır.

- ✓ Yazar, yazısında bir önceki yazısına ya da tarih vererek daha eski bir yazısına atıf yaptıysa, mutlaka o yazıya link verilmelidir.
- ✓ İnternet yazıları son okumadan geçmeden asla siteye yüklenmemelidir.
- ✓ Yazar yazısını parçalı yani birkaç farklı konu üzerinden kaleme aldıysa, paragraf ayrımlarına ve ara başlıklara mutlaka dikkat edilmelidir.
- ✓ Yazar gazete yazısında konuya ilişkin bir fotoğraf kullandı ise aynı fotoğraf sitede de kullanılmalıdır.
- ✓ Yazının anahtar kelimeleri mutlaka metinden uygun ifadeler içermelidir. “Salih Tuna'nın köşe yazısı” ya da “yazının başlığı” gibi anahtar kelimeler asla kullanılmamalıdır.

En Sık Görülen Kelime Hataları

YANLIŞ	DOĞRU
20 ABD doları	20 ABD Doları
20 Dolar	20 dolar
20 Lira	20 lira
20 türk lirası	20 Türk lirası (20 TL)
akşam üstü	akşamüstü
arasıra	ara sıra
ardısıra	ardı sıra
arzetmek	arz etmek
ayak üstü	ayaküstü
ayırdetmek	ayırt etmek
ateşe	ataşe

antreman	antrenman
Azerbeycan	Azerbaycan
baş vurma	başvurmak
başbaşa	baş başa
bir çok şey	birçok şey
bir kaç şey	birkaç şey
birgün	bir gün
birşey	bir şey
cafe	kafe
Cuma Namazı	Cuma namazı
doğal gaz	doğalgaz
döküman	doküman
editoryal	editöryal
el konu	el konuldu
entellektüel	entelektüel
farketmek	fark etmek
gurup	grup
haketmek	hak etmek
harhangibiri	herhangi biri
hemşeri	hemşehri
herbiri	her biri
hergün	her gün
heryer	her yer
hiç bir şey	hiçbir şey

ızdırıp	ıstırap
insiyatif	inisiyatif
kaporo	kapora
kitlenmek	kilitlenmek
klavuz	kılavuz
klüb -kulüb	kulüp
kolleksiyon	koleksiyon
komser	komiser
konteynır	konteyner
küpür	kupür
M.Ö.	MÖ (Milattan Önce)
M.S.	MS (Milattan Sonra)
menü	mönü
MOBESE	mobese
mubaşir	mübaşir
muhtacolmak	muhtaç olmak
ön görmek	öngörmek
park yapmak	park etmek
pekaz	pek az
pekçok	pek çok
peşisıra	peşi sıra
piriz	priz
poğça	poğaça
provakasyon	provokasyon

red edildi	reddedildi
restaurant	restoran
santrafor	santrfor
sezeryan	sezaryen
stand	stant
suç üstü	suçüstü
süpriz	sürpriz
şehidolmak	şehit olmak
taktir	takdir
tasviye	tasfiye
terketmek	terk etmek
vaadetmek	vaat etmek
var saymak	varsaymak
vaz geçmek	vazgeçmek
yalnış	yanlış
yanlız	yalnız
yanyana	yan yana